A°. 1840. N°. 72.

LEYDSCHE COURANT.

MAANDAG, 15 JUNIJ.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS DER STAD LEYDEN, brengen bij deze ter kennis der belanghebbenden, dat op *Donderdag den 18den Junij aanstaande, des middags ten twaalf ure*, in het openbaar op het Raadhuis zal plaats hebben de Uitlooting van zoovele Obligatiën der gevestigde Schuld ten lasten dezer Stad, als het bedrag der voor de vereevening en aflossing dier Schuld in dit jaar beschikbare som zal toelaten; alles in overeenstemming met het daartoe betrekkelijk Plan, gearresteerd bij den Raad op den 13den Junij 1839 en nader gewijzigd op den 9den Maart 1840.

Leyden den 11den Junij 1840

Burgemeester en Wethouders voornoemd,
J. G. DE MEY.
Ter ordonnantie van dezelve,
V. PUTTKAMMER.

NEDERLANDEN.

LEYDEN, 14 Junij.

Gisteren is alhier op de gewone wijze de 20ste verjaardag gevierd van Z. K. H. Prins *Willem Frederik Hendrik*, derden Zoon van Z. K. H. den Prins *van Oranje*.

— Men meldt uit 's Gravenhage van den 12den dezer:

De Eerste Kamer der Staten-Generaal heeft, in hare zitting van heden, aangenomen de twaalf ontwerpen van wet tot wijziging van de grondwet, welke van Regeringswege aan de Tweede Kamer waren aangeboden en door dezelve waren aangenomen, alsmede het voorstel der Tweede Kamer tot aanvulling van art. 130 der grondwet.

— De Staten der provincien, die Dingsdag den 7 Julij aanstaande in de hoofdplaatsen der gewesten bijeenkomen, zullen, onder anderen, te voorzien hebben in de plaatsen der volgende leden van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, die dit jaar aftreden, als voor:

Noord-Braband: *J. D.* Baron *van Tuyll van Serooskerken van Heeze en Leende*, Mr. *R. P. Romme*.

Gelderland: *W. A.* Baron *Schimmelpenninck van der Oye van de Poll* en *A. C.* Baron *van Nagell tot Ampsen*.

Holland: Jhr. *D. F. van Alphen*, Mr. *G. Verwey-Mejan*, Mr. *L. C. Luzac*, Mr. *J. Corver Hooft*, Baron *W. Roëll van Hazerswoude*, Jhr. *J. C. R. van Hoorn van Burgh*, *M. A. Wijnaendts*, Jhr. Mr. *D. T. Gevers*.

Zeeland: Jhr. Mr. *P. J. Boddaert*.

Utrecht: *W. R.* Baron *van Tuyll van Serooskerken van Coelhorst*.

Vriesland: Mr. *S. van Welderen* Baron *Rengers* en Mr. *T. S. Tromp*.

Overijssel: Mr. *R. T. van der Gronden*.

Groningen: Mr. *J. Cockinga*, Mr. *Hugenouw Brongers*. Te zamen *negen tien* leden.

Men verzekert echter, dat de heer Mr. *J. Cats Eps.*, Afgevaardigde uit Vriesland, die in 1841 moest aftreden, als zoodanig reeds dit jaar zijn ontslag zou nemen, in welk geval de Staten van dat gewest, in Julij aanstaande, ook in die vacature zouden moeten voorzien.

Daar de Eerste Kamer nu de voorstellen tot wijziging der grondwet aangenomen heeft, zullen de Staten 55 nieuwe leden der Tweede Kamer moeten benoemen, die met de tegenwoordige 55 leden der Kamer, de dubbele vergadering der Tweede Kamer zullen uitmaken, die uitsluitend belast zijn met de overweging der bedoelde voorstellen tot wijziging der grondwet.

— Naar men verneemt, zijn in de laatst alhier gehouden algemeene vergadering der Maatschappij van Weldadigheid tot honoraire leden dier Maatschappij benoemd de heeren: *A. van Hoboken van Rhoon en Pendrecht*, te Rotterdam; Graaf *van Rechteren*, Gouverneur der provincie Drenthe; *H. [illegible]*, Inspecteur der belastingen te Hoorn; Mr. *W. D. Cramer*, Burgemeester der stad Amsterdam; en Mr. *A. A. Reaal*, Wethouder aldaar. Ook is in dezelfde vergadering het lid der Commissie van Weldadigheid, Mr. *J. G. van Ees*, hetwelk in dit jaar als zoodanig moest aftreden, weder ingekozen.

— *Van den 13 Junij.* De respective arrondissements-ijkers der maten en gewigten zijn door Zijne Maj. gemagtigd, om jaarlijks ten dienste der ingezetene turf-veenderijen te ijken de meetlatten in gebruik bij de betrokken beambten der directe belastingen en accijnsen.

— Heden is de 20ste verjaardag van Z. K. H. Prins *Willem Frederik Hendrik*, met de gebruikelijke plegtigheden, in deze Residentie gevierd. Omstreeks den middag werd er eene groote parade van de bezetting gehouden, het klokkenspel deed zich bij afwisseling hooren en van vele gebouwen wapperde 's lands vlag.

— Naar men verneemt zal de gewone vergadering der Staten-Generaal, aanstaanden Maandag, in eene vereenigde zitting der beide Kamers, door Z. Exc. den Minister van Binnenlandsche Zaken namens den Koning worden gesloten.

— Uit Amsterdam schrijft men van den 11den Junij:

De gewone jaarlijksche vergadering van den Raad der Nederlandsche Handel-Maatschappij is op gisteren Woensdag den 10 Junij binnen deze stad geopend. Bij die gelegenheid heeft de President, de heer Staatsraad *van der Houven*, als naar gewoonte, een overzigt geleverd van de geschiedenis en den gang der werkzaamheden van de gemelde Maatschappij, gedurende haar met ultimo December 1839 verstreken vijftiende boekjaar, en tot op den laatsten der vorige maand toe. Het bleek uit de gedane mededeelingen, dat deze Nationale inrigting gelukkig voortgaat met te beantwoorden aan de bedoelingen van haren Koninglijken stichter, en, in steeds toenemende mate, den voordeeligsten invloed uit te oefenen op de algemeene belangen van onzen handel, onze scheepvaart en nijverheid; terwijl de aan heeren Commissarissen, ter goedkeuring, voorgelegde balans, over genoemd boekjaar, zou doen zien, dat de werkzaamheden der Maatschappij, op nieuw, ook voor hare deelhebbers, eene gunstige uitkomst hebben gehad.

Naar jaarlijksch gebruik, legde de President, in eenige hoofdtrekken, de verrigtingen, betrekkingen en aangelegenheden der Maatschappij, en alzoo den voornamen inhoud van hare jongste geschiedenis, open, en vermits in den laatsten tijd meermalen van deze inrigting in het openbaar de rede is geweest, zoo werd in deze aanspraak, ter plaatse, alwaar van de aanrakingen der Maatschappij met het Gouvernement wordt gewaagd, door den President aangetoond, dat zij den haar wel eens opgelegden blaam geenszins heeft verdiend, van onmatige voordeelen, ten koste van 's Rijks Schatkist, te hebben genoten, en dat de commissie-loonen, door haar verdiend, over de kapitalen, in het belang des Gouvernements gebezigd, ten gevolge der doelmatige besteding dier kapitalen, geacht moeten worden verdubbeld in die zelfde Schatkist terug gevloeid te zijn; terwijl het Gouvernement van dezelve, bij de uitbreiding van handel en nijverheid, de aangenaamste vruchten geplukt heeft, in de toenemende verspreiding van bloei en welvaart in het Moederland, en in de medewerking ter verzekering van de voordeelen uit het nieuwe stelsel van cultuur voortvloeijende; terwijl bovendien op den reeds vóór lang ingeslagen weg van besparing op onkosten, met beleid en vasten tred, werd en wordt voortgegaan. Onder die bezuinigingen van de premien van verzekering sprekende, toonde de President aan, hoe het assurantie-vak altijd en niet minder dan andere geacht moet worden, aanspraak te hebben op handhaving en ondersteuning, als eenen allezins nuttigen en volstrekt noodzakelijken tak van handel uitmakende, en dat aan hetzelve ook een aandeel toekomt in de voordeelen, welke de gevolgen zijn, van het nieuwe stelsel van cultuur in Indië; terwijl men zich van het voordeel der in hare gevolgen altijd bedenkelijke besparing der assurantie-premiën al ligt overdreven denkbeelden zou kunnen vormen.

Voorts ontleenen wij aan de rede van den President hoofdzakelijk nog de volgende opmerkingen:

Voorzeker behoeft de Directie zich niet aan iedere beoordeeling der Maatschappij te laten gelegen liggen, en niets kan minder bevreemden, dan dat eene inrigting als deze bestendig door goed en kwaad geruchte gaat; zelfs laat het zich verklaren, dat uit den zegen, welke zoo blijkbaar op haar bestuur en werken rust, eene aanleiding te meer tot hare miskenning wordt ontleend. Maar, wanneer nu evenwel van deze Nationale instelling, in het openbaar, op eene aldus miskennende wijze de rede is, dan ontstaat toch de vraag, of de Maatschappij in hare bestuurders ook niet hare verdedigers behoort te vinden? Het was toch, volgens den President, onbekendheid met — of misduidend van de ware toedragt en gesteldheid der zaak, toen men het als eene bewezene daadzaak deed voorkomen, dat de Maatschappij, ten koste van de Schatkist, buitensporige voordeelen had genoten, welker inkorting geen uitstel gedoogde, en men stelde meer dan men bewees, toen men de onmatig genoemde dividenten aanvoerde, als de alles afdoende bewijzen voor het onereuze der met het Gouvernement geslotene overeenkomsten. Aan het onbevangen oordeel van deskundigen mag het, met volle gerustheid, worden overgelaten, of in die overeenkomsten onmatige voordeelen werden bedongen, strijdig met de gewone bepalingen bij dergelijke verbindtenissen van commercielen aard; mits men zich verplaatse in den tijd en onder de omstandigheden van het aangaan dier overeenkomsten, en niet de uitkomst, welke van voren niet kon worden gekend, van achteren neme tot den maatstaf eener onbillijke en ondoordacht berispende beoordeeling, in plaats van aan die uitkomst de stof te ontleenen tot het dankbaar erkennen en waarderen van onbedachte zegeningen. Van den weg langs welken, en de middelen waardoor die voordeelen verkregen zijn, wordt in die, op den toon der beslissing voorgedragene uitspraken, niet gewaagd. Daarvan moet nogtans de kennis ondersteld, maar daarvan mogt dan ook niet gezwegen worden, indien men de zaken, in derzelver waren aard en stand had willen voorstellen. Men had dan moeten melding maken van de risico's, onafscheidelijk verbonden aan het verleenen van zoo aanzienlijke voorschotten, als die overeenkomsten met zich bragten, en in dat licht de toegekende voordeelen plaatsen; daar men toch wel niet vermeenen zal, deze, in billijkheid, te kunnen vergelijken met die, verbonden aan consignatien zonder voorschotten, waarbij men slechts de opbrengst der producten heeft uit te keeren, nadat men die in kas ontvangen heeft. En waar men schermt met het in de laatste jaren uitgekeerde dividend, daar is men doorgaans gewoon uit het oog te verliezen, dat het werkend kapitaal der Maatschappij het dubbel bedraagt van dat, over hetwelk dit dividend werd uitgedeeld, en dat de deelhebbers der Maatschappij, niet dan in het uitzigt op de bestendiging van een matig voordeel, hun kapitaal van drie en twintig millioenen guldens, ter verwezenlijking van de bedoelingen des Gouvernements, voor een kapitaal van drie en twintig millioenen guldens hebben zien verpanden, nadat vroeger hunne aandeelen tot op drie vierden van het uitgeschotene kapitaal verminderd waren geweest. Ook vergeet men, dat de uitbreiding der cultuur nog niet in hare ontwikkeling daar was, toen de eerste contracten werden aangegaan, maar eerst gedurende den loop van dezen zich in haren geheelen omvang kennen deed, als aller verwachting overtreffende, waardoor de bedongene voordeelen der Maatschappij hooger klommen dan vooruit te berekenen was; en zoodra was die uitbreiding dan ook niet bekend, of men is tot de vermindering dier voordeelen overgegaan; hetwelk alléén genoeg is, om de geuitte oordeelvellingen ook nog als ontijdig en voorbarig te doen kennen. Elk bevoegd beoordeelaar, — maar ook deze alléén — moge uitspraak doen, of men, van het standpunt der welbegrepene belangen van het algemeen, redenen hebbe, om zich over het bestaan en de werking dezer Maatschappij te beklagen of zich deswege te verblijden, en of het *al dan niet* voor die belangen, als raadzaam te beschouwen zij, dat men den vrucht- en schaduwrijken boom ontwortele, met welken al ligt zeer veel zou kunnen gaan wegkwijnen, hetwelk thans, met en door denzelven, in eenen gewenschten staat van bloei verkeert! Niemand — zoo oordeelde al verder de President — kon de Maatschappij met de omtrent haar nu en dan betoonde onverschilligheid bejegenen, dan die niet of onvolledig bekend is met den aard en den invloed harer werkzaamheden, en met hare pogingen om aan de algemeene welvaart bevorderlijk te zijn; terwijl men, bij die kennis wel niet, gelijk nog onlangs geschiedde, het als iets wenschelijks zou kunnen voordragen, dat zij mogt ophouden zich met den verkoop der producten te bemoeijen. Beschouwingen van dezen aard kunnen niet anders worden aangemerkt dan als gevolgen en bewijzen tevens van onbekendheid met de Maatschappij, zoo als zij is en werkt. Zij wenscht en poogt aan het oogmerk harer oprigting getrouwelijk en ten algemeene nutte te beantwoorden, maar verlangt niet, dat hare welvaart ten koste van de schatkist worde genoten. Het was hare taak, de betrekkingen met de Oost-Indische koloniën te verlevendigen, den scheepsbouw op te beuren, hier te lande de markt voor koloniale producten te vestigen, en eene nijverheid te ontwikkelen om in eene bestaande behoefte in die koloniën te voorzien; en nu moge elk, die den staat van zaken, in deze opzigten, ten jare 1824 kende en thans onpartijdig rondziet, beoordeelen, *of* en *hoe* zij zich onder begunstiging van eenen gewenschten loop der omstandigheden, en vooral van den gelukkigen uitslag der invoering van het tegenwoordig stelsel van cultuur, van deze taak gekweten heeft, en welke de vruchten zijn en, bij bestendiging van den tegenwoordigen gang van zaken, kunnen blijven, van die eenheid en vastheid, door hare tusschenkomst aan denzelven gegeven. En gelijk zij zich voorstelt op den ingeslagenen weg met moed en vertrouwen voort te gaan, zoo durft zij ook hopen voortdurend aan vele takken van ons volksbestaan eenen zeer gewigtigen steun te zullen kunnen blijven bieden en alzoo haren stichter en beschermer steeds tot eere te verstrekken.

— In den loop van de maand October zal de belangrijke bibliotheek van wijlen den Hoogleeraar *J. Heringa* te Utrecht verkocht worden.

— Uit Deventer meldt men van den 11 Junij:

Een particulier berigt van Batavia van den 22 Februarij jl. spreekt van toebereidselen voor eene expeditie, welke tegen den Koning van Sinkel, op de westkust van Sumatra, zal ondernomen worden. Daar die Koning stellig blijft weigeren zich te onderwerpen, moet zijn Rijk ingenomen worden, hetwelk nog al tegenstand zal vinden, daar hij een jaar tijd gehad heeft, zich te versterken en daarvan ook een goed gebruik gemaakt heeft. De expeditie zal waarschijnlijk bestaan uit een fregat, eene corvet, 4 schooners en 700 à 800 man troepen. De Gouverneur van Sumatra, de Colonel *Michiels*, zal zelf het bevel voeren, en dan twijfelt men niet aan den goeden afloop.

— Uit Nijmegen meldt men van den 11 Junij:

Heden heeft de officier bij de Arrondissements-Regtbank alhier, zijne conclusien voorgedragen en ontwikkeld, in de zaak der stoombooten *de Stad Keulen* en *de Komeet*, waarvan het getuigen-verhoor laatstleden Zaturdag avond was afgeloopen. Zijn Ed. Achtb. ging daarbij uit van het denkbeeld, dat er van *beide zijden* verregaande onvoorzigtigheid heeft plaats gehad, en heeft daarom voor elk der gedaagden geeischt veertien dagen gevangenis, twintig guldens boete en de kosten solidair. Daarop zijn onmiddellijk de pleidooijen begonnen, welke nog voortduren.

— *Van den 12den Junij.* Heden wordt alhier uit Rome over Zwitserland en Duitschland verwacht, Zijne Hoogwaardigheid Monseigneur *Cornelius Ludovicus* Baron *van Wijkersloot*, Heer van *Schalkwijk*, Bisschop van *Curium*. Z. H. Eerw. zal afstappen ten huize van de Hoog Welgeboren Jonkvrouwe *van Hackfort*. Morgen, Zaturdag, zal Z. H. Waardigheid in de Regulieren kerk, in de Molenstraat, in welke men zeer ijverig bezig is, om alle noodige toebereidselen te maken, de Heilige Wijding toedienen aan bijna vijftig Theologanten, die reeds alhier zijn aangekomen. Eene groote menigte HH. Geestelijken uit de omliggende plaatsen zijn alhier tegenwoordig, ten einde Z. H. Eerw. te complimenteren en de solemnele Wijding bij te wonen.

— Men meldt uit 's Hertogenbosch van den 11 Junij:

Uit het verslag van het hoofdbestuur der Maatschappij van Moederlijke Liefdadigheid in de provincie Noord-Braband, onder de bescherming van H. K. K. Mevrouwe de Grootvorstin van Rusland, Prinses *van Oranje*, Kroonprinses der Nederlanden, en onder voorzitting van Mevrouwe Baronnesse *van den Bogaerde van der Bruggen*, geboren *Papelans de Morchoven*, echtgenoot van Zijne Exc. den Staatsraad Gouverneur dezer provincie, omtrent den toestand der Maatschappij bij het einde van het *elfde jaar* van haar bestaan opgemaakt, blijkt onder anderen, dat door deze edele en menschlievende inrigting, in een tijdvak van elf jaren, 2,765 vrouwen door het uitreiken van pakjes goederen zijn beleid geworden, en aan 2,906 vrouwen geldelijke ondersteuningen in behoeftige omstandigheden zijn verleend.

— Uit Maastricht wordt van den 10 Junij gemeld:

Men verneemt met zekerheid, dat, de Nederlandsche en Belgische Commissien van dilimitatie omtrent eenige punten in verschil zijnde, er thans is bepaald, dat deze het onderwerp van diplomatische onderhandelingen tusschen de beide Gouvernementen zullen worden, en dat wanneer dezelve langs dien weg zullen zijn uit den weg geruimd, en ook de werkzaamheden in het Grootbertogdom Luxemburg afgedaan zijn, de Commissien tot definitieve regeling der grensscheiding op nieuw alhier zullen vergaderen; terwijl inmiddels de provisioneel vastgestelde limiten door beide partijen zullen moeten worden gerespecteerd.

CHINA.

De berigten uit Canton loopen tot 10 Maart, waarin gemeld wordt, dat in die stad vele oorlogsjonken gebouwd werden en vele vaartuigen met gewapende manschap gereed lagen. Den 12den Februarij is aldaar een bevel des Keizers ontvangen, waarbij het afbreken der handelsbetrekkingen met alle vreemde natien bevolen en de Commissaris *Lin* gelast wordt, om alle maatregelen te nemen, die hij tot het volvoeren van dien maatregel noodig acht, zonder daarover verder naar Peking te schrijven. Uit de stukken, die te gelijk met dit bevelschrift openbaar zijn gemaakt, blijkt, dat onder die maatregelen door den Hoogen Raad van oorlog te Peking het in brand steken der nog bij Macao in de baai van Tongkao aanwezige Engelsche oorlogs- en koopvaardij-schepen en het vermoorden van derzelver manschap geteld wordt. Er hebben werkelijk reeds pogingen plaats gehad, om de Engelsche schepen in brand te steken, doch tot daartoe zonder gevolg.

— Er zouden te Peking en elders oproerige bewegingen hebben plaats gehad en eenige Mandarijnen afgezet zijn.

— Onder de officiele stukken van China, aan de Kaap de Goede hoop met het schip *Thomas Coutts* ontvangen, vindt men een antwoord van *Tu*, den Hoppo van Canton, geteekend 19 December 1839, op een verzoekschrift van een' Hollandschen Kapitein, *Teideman*, komende van Linstedt (?) in Holland, en verzoekende vrijheid om te mogen ontladen, welk verzoek hem wordt toegestaan, met aanbeveling aan de Hong kooplieden, om over de ontlading te waken. De zwarigheid schijnt bestaan te hebben in de omstandigheid, dat gemelde Kapitein *Teideman* Engelsche goederen aan boord had, welke hij echter bewees gekocht te hebben, vóór dat het verbod hem bekend was.

— De gezamelijke hooge Overheden te Canton hebben eenen langen brief geschreven aan Hare Maj. Koningin *Victoria*, welke in sommige dagbladen medegedeeld wordt, en waarin zij H. M. bekend maken met al het onregt, hetwelk hare onderdanen, waarschijnlijk zonder haar weten, in China bedreven hebben en nog bedrijven, bij haar aanhoudende, om van haren kant alles aan te wenden tot bewaring der goede verstandhouding. Deze brief, waarin hier en daar veel naïviteit heerscht, is, indien dezelve echt is, merkwaardig genoeg, vooral ook wegens den toon van gelijkheid, waarop zij tot H. M. spreken, alsof zij ook afhankelijk was van het Hemelsche Rijk in China. Zij vragen onder anderen, of zij zelve niet gevoelt, hoe onbillijk het is, zoo vele nuttige dingen uit China te trekken, en niets dan vergif er voor in de plaats te zenden, en zeggen voorts, dat zij niet begrijpen kunnen, daar er toch geene opium in Londen groeit, en zij dezelve haren onderdanen verbiedt, hoe H. M. er zoo op gesteld kan zijn, om ze van de uiterste grenzen van haar gebied naar China te laten brengen.

— De opiumhandel gaat nog onafgebroken op de kusten voort. Men meldt, onder anderen, dat de smokkelaar, *Lady Grant*, den 13 Januarij op de reede van Tongkao aankwam, met eene lading opium ter waarde van 100,000 £, welke dezelve langs de kusten in de kreken en baaijen, en tusschen de eilanden ging verkoopen. Deze smokkelaar, welke eene maand dacht uit te blijven, was gewapend met 14 stukken geschut, door Europeanen bediend, welke hooge maandgelden trekken, en zoo weinig vrees aan den dag legden, dat zij bij hun vertrek zich uitlieten, dat zij zich vleiden binnen weinige dagen reeds eenige Chinesche staarten te zullen hebben, om er zekerheidsbandjes voor hunne horologien van te maken.

TURKYE.

Volgens een berigt in de *Allgemeine Zeitung*, uit Konstantinopel van den 21sten Mei, zou de Groot-Vizier *Chosrew*-Pacha, die weinige dagen te voren den val van den Minister *Halil*-Pacha bewerkt had, thans zelf in ongenade zijn gevallen, uit zijne bediening ontzet en opgevolgd zijn door *Fehria-Ahmed-Fethi*-Pacha, Minister van Koophandel, die tevens met eene zuster des Sultans in het huwelijk zou treden.

— Door eene willekeurige daad van den Kapudan-Pacha der Turksche vloot, die thans nog in de haven van Alexandrie ligt, is het wederom bekend geworden, hoe weinig men aldaar om den Sultan geeft. Te voren namenlijk was het eene wet, dat de Sultan alle hooge rangen bij de marine begaf en de Luitenants slechts door den Kapudan-Pacha werden aangesteld. In de maand Mei nu, de Kapuitana-Bey gestorven zijnde, heeft de Kapudan-Pacha hem dadelijk eenen opvolger gegeven en andere officieren in hooge rangen aangesteld.

DENEMARKEN.

Na de woelingen, welke te Kopenhagen, zoo als gemeld is geworden, den 22 en 23sten Mei hebben plaats gehad, en die nog tijdig door de Poll cie zijn kunnen bedwongen worden, is het in die stad rustig gebleven. Ondertusschen heeft de Regering de voorzorg gebruikt, om zoowel over dag als gedurende den nacht zware patrouilles door de stad te laten trekken; hoewel het niet blijkt, dat er zonder dat vernieuwde pogingen tot opstand zouden ondernomen zijn; wel had men gemeend, en het gerucht was hier van ook verspreid geworden, dat den 28sten Mei, den verjaardag van het invoeren van de provinciale Staten, onlusten zouden plaats hebben, doch er was niets bijzonders voorgevallen.

SPANJE.

Over Parijs heeft men wederom het volgend berigt uit Spanje ontvangen:

Eene telegraphische depeche uit Bayonne vermeldt, dat de gemeenschap met Madrid niet meer door de Carlisten wordt gestremd. Een Kabinetsrenbode, die den 2den van Madrid was vertrokken, is den 7den te Bayonne aangekomen. Men gelooft, dat *Balmeseda*, na Segovia te hebben bedreigd, zich naar de omstreken van Aranda begeven heeft. Van alle zijden zendt men troepen tegen hem af. De colonne, waarover hij bevel voert, wordt op 3000 man geschat.

— Uit Barcelona meldt men van den 5 Junij, dat *Cabrera* aan de spits van 4000 man troepen, den Ebro overgetrokken en in Catalonie binnengerukt was; hij werd door *O'Donnell* vervolgd.

DUITSCHLAND.

BERLIJN den 7 Junij. De Pruissische *Staats-Courant* maakt in de volgende bewoordingen den dood van den Koning bekend:

Naar het onnaspeurlijk raadsbesluit Gods, voleindigde heden namiddag $3\frac{1}{2}$ ure onze geliefde Koning, Zijne Maj. *Frederik Willem III*, de vader zijns volks, zijne aardsche loopbaan.

De gevolgen van eenen herhaalden aanval der griep, aan welke Zijne Maj. sedert eenige weken ongesteld was, voerden in de laatste dagen een grooter verval van krachten en daardoor eenen toestand aan, die, alle krachtsinspanningen der natuur en der kunst van ervaren artsen weerstaande, aan het dierbare en rijk gezegende, maar ook zwaar beproefde leven van Zijne Maj., onder de heete tranen van alle de, in dat oogenblik hem omringende, Koninglijke kinderen en der Prinsen en Prinsessen van het Koninglijk Huis, een einde stelde.

De laatste levensdagen van Zijne Maj. waren door de tegenwoordigheid van 's Konings Keizerlijke dochter en hare doorluchte kinderen, de laatste oogenblikken door de tegenwoordigheid van 's Konings Keizerlijke schoonzoon veraangenaamd.

Het vaderland, hoe ook in rouw en tranen gedompeld, verheft, vol vertrouwen, en voor deszelfs toekomst getroost, zijnen blik tot den Vorst die Zijne Maj. op den troon zijner roemruchte voorzaten opvolgt. Erfgenaam der deugden van beroemde vaderen, opgevoed onder de stormen van eenen onrustigen tijd, vroeger reeds tot zijne groote bestemming rijp geworden, en in de dagen der ziekte door het vertrouwen van Hoogstdeszelfs zaligen vader reeds tot het bewind der zaken geroepen, zal Zijne Maj. de zegeningen der orde en des vredes verspreiden, die het lot van een getrouw en gelukkig volk en de belooning der zorgvolle moeiten van den goeden en wijzen Regent zijn.

— Uit dit berigt ziet men, dat ook Zijne Maj. de Keizer van Rusland nog te Berlijn aangekomen is, toen zijn schoonvader nog in leven was.

— De troepen hebben den 7den, des avonds ten 7 ure, den eed van getrouwheid aan den nieuwen Koning *Frederik Willem IV* afgelegd.

— Volgens sommiger meening zou de dood des Konings van gewigtige gevolgen voor het Koningrijk kunnen zijn, daar, hoewel de staatkundige strekking der Regering geene andere rigting, wat de hoofdzaak betreft, nemen zou, de Kroonprins echter in verscheiden punten, waaromtrent hij het niet met den Koning eens was, een ander plan zou volgen; ook meende men, dat de kerkelijke aangelegenheden op eenen anderen voet zouden behandeld worden.

— Het lijk van den overleden Koning is den 9den door de onder-officieren der wacht van het paleis naar het slot overgebragt, waar het in de groote troonzaal op een praalbed zal worden ten toon gesteld. De eerewacht bij het lijk is aan 8 Generaals toevertrouwd, terwijl hetzelve gekleed is in de uniform van het eerste garde-regiment, met de muts van de Landwehr en den Koninglijken mantel.

— Nadat den 8sten in tegenwoordigheid der Koninglijke familie de opening van het testament, reeds in 1827 geschreven, heeft plaats gehad, zijn HH. MM. de Koning en Koningin, benevens de geheele Koninglijke familie naar Potsdam vertrokken, om daar te vertoeven tot dat het lijk in de Domkerk en vervolgens op Charlottenburg zal zijn bijgezet. Men meent, dat dit den 16den zal plaats hebben.

— In dat gedeelte van het testament, waarin niet over de verdeeling der goederen gehandeld wordt, zou de overleden Koning hoofdzakelijk het woord tot den tegenwoordigen Koning rigten, hem daarbij de moeijelijke en heilige pligten voor oogen houdende, die hij als Regent heeft te vervullen. Bijzonder wordt daarin de raad gegeven, de meestmogelijke zorg te dragen tot handhaving van het verbond tusschen Rusland, Pruissen en Oostenrijk, hetwelk daarin als de grondsteen van den Europeschen vrede wordt voorgesteld. Men verzekert, dat ook daarin de volgende zinsnede voorkomt: „Neem u in acht, mijn zoon, voor den gevaarlijken geest van nieuwigheid, die thans overal heerscht; blijf echter met niet al te groote vooringenomenheid aan het oude hechten. Slechts dan alleen, wanneer gij deze beide klippen weet te ontgaan, zult gij gelukkig en gezegend op den troon uwer vaderen heerschen. Ik schenk vergiffenis aan alle mijne vijanden, en in het bijzonder aan hun, die door openbare geschriften mij in de openbare meening trachtten te schaden, en mij alzoo de liefde van mijn volk te ontrukken, welke mijn hoogste schat is."

— Te Koblents en in alle garnizoens-plaatsen des Rijks hebben de militairen den eed van getrouwheid aan den nieuwen Koning reeds afgelegd.

— Het muzijkfeest, dat te Aken op de Pinksterdagen gehouden is, wordt zeer geroemd, daar niet alleen duizende menschen daarheen waren gestroomd, maar ook onderscheiden beroemde en fraaije muzijkstukken zijn uitgevoerd; er waren 134 muzijkanten en 400 zangers en zangeressen tegenwoordig, onder welke men uit Nederland telde de heeren *Vrugt* en *Fischer*.

— De *Allgemeine Zeitung* deelt mede, dat de Koning van Napels een groot feest, dat aan boord van het Engelsch Admiraalschip den 28 Mei gegeven was, had bijgewoond, en dus daardoor een bewijs had gegeven, dat hij tot inschikkelijkheid gezind was.

— Een dagblad van Bombay wil weten, dat het Russisch legercorps, sterk 24,000 man, te Chiwa was binnengerukt en zich gereed maakte, om op Buchara te trekken.

GROOT-BRITANNIE.

LONDEN den 16 Junij. De voorstanders van het Ministerie, zijn door hetzelve met aandrang uitgenoodigd, om aanstaanden Donderdag toch stellig de zitting van het Huis der Gemeenten bij te wonen, dewijl alsdan Lord *Stanley* zijne aangekondigde en gevreesde motie doen zal, betrekkelijk de kiezerslijsten in Ierland; welke motie daarna in Committé zal behandeld worden.

— Men wil dat in het laatst van de volgende maand de tegenwoordige zitting der beide Huizen gesloten en in den loop van Augustus het Lager-Huis zal ontbonden worden.

— Bij een brand, Zondag morgen in de City, ten huize van den boekbinder *Price*, uitgebarsten, zijn de vrouw en vier kinderen van dien ongelukkigen man en vader, in de vlammen omgekomen of gestikt, terwijl hij zelf, na ter naauwernood het leven gered te hebben, in een staat van radeloosheid verkeert, die aan krankzinnigheid grenst.

— Van den 11den meldt men, dat den vorigen avond tusschen 6 en 7 ure terwijl Hare Maj. de Koningin, vergezeld van haren Gemaal van het paleis van Buckingham naar Hydepark reed, eene poging geschied is, om deze Vorstelijke personen te vermoorden, daar er omstreeks op het midden van den weg twee schoten op hen gelost werden, die echter gelukkig het doel niet troffen. Hare Maj. zou, zeer verschrikt zijnde, het luid hebben uitgegild, doch evenwel haren weg vervolgd hebben. De garde te paard, die haar vergezelde, deed dadelijk onderzoek, en nam op de plaats, waar de schoten gevallen waren, twee jongelingen van omstreeks 18 jaren gevangen, van welke de een twee afgeschoten pistolen in de hand hield; deze is genaamd *Oxford* en van Birmingham geboortig. Men zou aan hem geene teekenen van krankzinnigheid ontdekt, maar bij hem een stuk gevonden hebben, waaruit blijkt, dat hij tot eene vereeniging behoort, die zich zelve den titel van het *Jonge Engeland* heeft gegeven.

FRANKRIJK.

PARIJS den 12 Junij. De Hertog *van Orleans* heeft lange conferentien met den Minister *Thiers* en andere leden van het Ministerie gehouden. Hij had zich zeer beklaagd, dat onder de geweren, welke bij de Arabieren, die ter neder geveld waren, gevonden zijn, vele van Franschen oorsprong waren, namenlijk uit de fabrijf van St. Etienne.

— De Regering moet besloten hebben, op nieuw 10,000 man troepen naar Algiers zoo spoedig mogelijk af te zenden. De Maarschalk *Vallée* zou echter die nieuwe bezending niet afwachten, maar reeds den 2den dezer uit Algiers vertrokken zijn, om zijnen tweeden veldtogt te beginnen.

— De *Moniteur* weerspreekt thans op vele punten de valsche beschuldigingen door eenige bladen tegen den Maarschalk *Vallée* en den Hertog *van Orleans* aangevoerd, als ook dat het verlies der Franschen grooter dan dat der Arabieren zou zijn.

— De Graaf *Léon Laborde*, die zich reeds herhaaldelijk ten opzigte der boekdrukkunst heeft verdienstelijk gemaakt, geeft in eene brochure, onlangs te Parijs uitgekomen, onbewimpeld te kennen, dat *Lourens Koster* van Haarlem de eigenlijke uitvinder der boekdrukkunst geweest is. Dit denkbeeld zal nader door den Graaf worden ontwikkeld in eene ter perse zijnde brochure, getiteld: *Recherches sur la Découverte de l'impression dans les Pays-Bas.*

BELGIE.

De heer *de la Haye* heeft in de zitting van de Kamer der Volksvertegenwoordigers van den 11den klagten der Gentenaren aangevoerd, die protesteren tegen het regt van 54 cent, hetwelk door de Hollanders geheven wordt van de schepen, die het kanaal van Ter Neuzen bevaren. Die Vertegenwoordiger meende, dat, zoo de vorderingen van de Hollandsche Regering wettig waren, het Belgische Gouvernement dan haren eigenen onderdanen in het betalen dier belasting moest te hulp komen, zoo als met de scheepvaart van Antwerpen geschied was. De Minister van Binnenlandsche Zaken heeft geantwoord, dat de zaak onderzocht zou worden.

— De wet tot aanmoediging voor eene stoomvaart naar Amerika, waarvoor door het land eenige honderd duizende franken gedurende eenige jaren zouden worden toegestaan, is in de zitting van den 11den met 52 tegen 10 stemmen aangenomen.

MENGELINGEN.

OUDHEDEN DER NIEUWE-WERELD.

Dat ook Amerika deszelfs oudheden heeft, gelooft men in ons Europa eerst sedert eenige jaren. Hetgeen ons Europeërs zoo lang ongeloovig in dit punt maakte, was de gewoonte, het nieuwe vasteland als een werelddeel te beschouwen, dat naauwelijks den eersten trap der kindsheid was overschreden. Hoewel ook de geschiedenis van Peru's en Mexico's wondergebouwen mogt vertellen, altoos schilderde onze verbeelding Amerika's wouden wild en maagdelijk af, als waren zij zoo eerst uit den chaos verrezen.

En toch verheffen zich midden in die ondoordringbare bosschen, in die eenzame streken, welke geen menschelijke voet ooit schijnt betreden te hebben, talrijke bouwwerken, indrukwekkend door hun karakter en hunne reusachtige proportiën, welke, om met *Chateaubriand* te spreken, voorheen bosschen beheerschten, en thans op hunne verwoeste tinnen bosschen dragen.

In de westelijke Staten der Unie vindt men groote *tumuli*- of kunstmatige heuvels, welke aan een vroeger geslacht tot graven dienden en onmetelijke aarden-wallen van de verschillendste vormen. Bij de tegenwoordige Indiänen vindt men geene overlevering, welke op de vorming dezer wallen betrekking heeft. De aloude verschansing in de nabijheid van *Chillicote*, is op eene ruimte van honderd morgen lands daargesteld; de aarden-wal derzelve heeft nagenoeg twintig voet hoogte, twintig voet dikte, en eene gracht van twintig voet diepte omringt het geheel. Van af de monden der *Cataragu*, in het meer *Erie*, strekt zich eene oude linie van aarden-wallen, honderd Engelsche mijlen lang, naar het zuiden uit, en in het westelijke deel van den Staat van New-York ontdekt men sporen van gelijke werken, welke minstens 500 morgen had bedekken.

De *tumuli* in het noorden hebben gewoonlijk eenen kleineren omtrek dan de zuidelijke; de doorsnede der eersten bedraagt slechts tien tot twaalf voet, daarentegen de laatsten dikwijls tachtig tot negentig voet hoog zijn. Tegenover de stad St. Louis, verheft zich een *tumulus* van 100 voet hoog, welke aan deszelfs basis 2400 voet omtrek heeft, en in het stroomgebied van den Mississippi telt men er minstens 3000; de kleinste derzelve hebben 100 voet doorsnede. Ook zoogenaamde *cyclopische* steenmuren, uit groote steen-blokken, zijn in verscheidene streken van Louisiana gevonden.

In den Staat Kentucky bevinden zich bouwvallen eener oude stad, welke eene oppervlakte van 5 tot 600 morgen beslaan. Deze bouwvallen zijn met aarden-heuvels en met bosschen van 3 of 4 perioden (elk periode van 400 jaren) overdekt; alzoo moet de verwoesting voor minstens 1500 jaren plaats gehad.

In den Staat Massachussets verheft zich, aan den oever van den Mississippi een merkwaardig gedenkstuk van anderen aard: het is eene groote rots, met ontelbare gesnedene opschriften in onbekende letters. Op verschillende andere plaatsen merkt men dergelijke regelen op, welke insgelijks in de rotsen gehouwen zijn.

Peru heeft oude gebouwen van steen aan te wijzen, welke reeds te dikwerf beschreven zijn, om hierop breedvoerig terug te komen. Wij noemen dus maar alleen de vesting van Cusco, die van Tumbez, den zonnentempel van Cusco, en dien van Callo, den 30 mijlen langen muur bij Huacache; de kanalen van 120 en 150 Fransche mijlen lengte, welke alleen tot bewatering der weiden aangelegd werden, en bovenal de beide beroemde heerbanen, welke ieder 500 mijlen lengte hebben. De Inka, *Huyana Capak*, wilde, nadat hij al zijne vijanden overwonnen had, eene reis door de provinciën van zijn Rijk maken. Op het gerucht der aanstaande komst van den aangebeden beerscher, sloegen zijne onderdanen dadelijk handen aan het werk; zij maakten heuvels gelijk, vulden dalen, ondersteunden het geheel met vervaarlijke rotsenmassa's, en bragten, met bewonderenswaardige kunst en snelheid, eenen weg tot stand, welke, in eene gelijke rigting, zich 500 mijlen ver uitstrekt. Toen de Inka tot aan de uiterste grenzen zijner Staten gekomen was, uitte hij den wensch, langs den oever der zee terug te keeren, en dadelijk bouwden hem zijne volken, als door eenen tooverslag, eenen anderen weg van dezelfde ongehoorde uitgestrektheid, waarvan de hechte bouworde thans nog de algemeene bewondering tot zich trekt.

In Nieuw-Grenada vonden de Spaansche veroveraars, wel is waar, geene gedenkmalen, maar eene bijzonder ontwikkelde beschaving. De inboorlingen verdeelden hunnen tijd in weken, maanden en jaren; zij bezaten in steen gesneden Kalenders, en bepaalden hunne uren naar zonnenwijzers in de gedaante van groote zuilen. Bij hen vond men ook de kunst om metalen te smelten, hetgeen den overigen Amerikanen onbekend was. Brazilie heeft hier en daar overblijfselen van oude gebouwen, uit baksteen vervaardigd, aan te wijzen, en aan de mondingen des Amorgoso en Arvoredo, verheffen zich rotsen, waarin letters van veertig voet hoogte gesneden zijn. Deze kolossale letters gelijken op het Phenicische schrift; men onderscheidt dezelve op eenen afstand van eene halve zeemijl.

In het binnenste van Zuid-Amerika, eene nog weinig onderzochte streek, zijn tot nog toe slechts eenige grafheuvels, gelijk aan die van het noorden, en eenkele met symbolische figuren beschrevene rotsen, ontdekt geworden.

Wenden wij ons nu naar Mexiko, den klassischen bodem der beschaving in de nieuwe wereld. Wij verwijlen nog niet bij Palenque, die verwoeste stad van acht uren omtrek, met hare tempels van graniet en kolossale stukadoor-werken, ook niet bij Milla, de dooden stad, alwaar zich muren van mozaik-werk, pijlaren en ornamenten in Griekschen smaak voor onze oogen opdoen. Eene tallooze menigte andere bouwkundige denkmalen, welke, in gelijken graad, onze bewondering verdienen, is over het geheele land verspreid.

Daar ontdekken wij reusachtige *tumuli*, deels uit aarde, deels uit steenen en kalk of tigchelsteenen opgetrokken. Eenige derzelve zijn zonder ingang, terwijl andere door eene gaanderij, of twee zich kruisende gaanderijen, doortrokken worden. Deze gaanderijen hebben gedeeltelijk doorbroken gewelven, en zijn met regelmatig gehouwen steenplaten belegd. Niet minder indruk dan de tumuli, maken de kolossale in het vrije staande altaren van 50, 60 of 80 voet hoogte (*teocalli's*) uit gehouwen steen met platte daken, welke somwijlen door eenen tempel bekroond worden. De bepleistering, welke de *teocalli's* overdekt, is bijna onvergankelijk. Andere hoogst merkwaardige oudheden van Mexico, zijn: de vierkante pyramiden, naar dezelfde beginselen gebouwd als de spits-pyramiden van Egypte, alleen de vorm verschilt, — de onderaardsche graf-monumenten van steen, met meer of minder bijtelwerk versierd, — de cyklopische bruggen, waaronder eene waarvan de boog door twee krom gebogen steenen gevormd wordt, — de massive waterleidingen, — eene menigte beelden en basreliefs van kalksteen, graniet, jaspis en porphyr-steen, en vele andere dingen.

Deze werken zijn zonder twijfel, even als de oude gewrochten der kunst bij alle overige natien, uit verschillende tijdperken afkomstig. Eenige hebben een ruw en barbaarsch karakter, terwijl anderen van eenen goeden smaak voor het schoone getuigen.

Meerdere beelden der oude Mericanen zijn uit de hardste stoffen met ware meesterschap bewerkt. Daartoe hoort b. v. een klein kopje van groen en wit geäderd kwartz, in het bezit des heeren *Galindo*, Stadhouder eener binnen-provincie van Mexico. Van dit voortreffelijk bewerkte kopje heeft men verschillende copijen genomen. Als meesterwerken van beeldhouwkunst, verdienen bijzonder de stukadoor-werken in relief, welke den grooten tempel van Palenque versieren, roemrijke vermelding. Teederheid en bevalligheid van vormen, vereenigen zich hier met bewonderenswaardige fijnheid en sierlijkheid der draperien.

De monumenten van Palenque zijn, gelijk die van het oude Mexico, naar het Egyptisch beginsel der helling (*en talus*) gebouwd. Dit beginsel moest hen, vereenigd met het gekozen materiaal en de grootsche vormen, denzelfden duur verzekeren als aan de pyramiden en tempels van Egypte; en toch zijn zij veel meer in verval. Men kan uit deze omstandigheid opmaken, dat Palenque en Oud-Mexico, tot een even zoo vroeg tijdperk opklimmen, als de reuzen-gebouwen der oude Egyptenaren.

De hieroglyphen op de overblijfselen van Palenque hebben, wat den vorm betreft met de Egyptische niets gemeens; behalve dat, zijn de eerste in relief, en niet hol ingewerkt gelijk de laatsten. Het meest verwondert ons echter de omstandigheid, dat het beeldenschrift der Azteken (het volk van Montezuma) even zoo veel met die van Palenque verschilt, hoewel tot hetzelfde land behoorende.

Ook verdient opmerking, dat de tempels der stad Palenque in hunnen bouwtrant veel eigendommelijks hebben. Al deze tempels zijn bedekt, en men vindt in Palenque geene eigenlijke pyramiden, terwijl in het noordelijke Mexico, elk aan de godsdienst gewijd gebouw, slechts een verbazend pyramidalisch altaar zonder dak is, op wiens platten top, de godsdienstige ceremonien onder den blooten hemel plaats hadden.

Toen de Azteken, het volk van Montezuma, in de twaalfde eeuw onzer tijdrekening, Mexico in bezit namen, vonden zij al deze grootsche denkmalen reeds daar en leidden dezelve, daar de overlevering niet verder opklom, van hunne voorgangers, de Tulteken af, welke omstreeks de zesde eeuw op het plateau van Mexico aangeland waren. Vermoedelijk hadden die Tulteken, die van het noorden aanrukten, voor den aandrang van Noord-Aziatische naar Amerika overgescheepte stammen moeten wijken. In het hooge noorden vindt men echter geene gedenkmalen van steen, en reeds deze omstandigheid levert grond genoeg op, om aan de Tulteken de eer der opbouwing van Palenque te ontzeggen. Vergenoegen wij ons inmiddels met de negative daadzaak, tot dat de, ook omtrent dit punt, immer verder gaande onderzoeken, iets stelligs betreffende de oude geschiedenis van Amerika zullen hebben geleerd.

PROMOTIEN AAN DE LEYDSCHE HOOGESCHOOL.

Den 12den Junij, de Heer M. SCHOONEVELD, PETR. JAC. F., van Amsterdam, in de Regten, na het verdedigen zijner Dissertatie: *de Actionibus Possessoris, maxime secundum jus Hodiernum.*

Dienzelfden dag, de Heer D. RUTGERS VAN ROZENBURG, JR., mede van Amsterdam, en in de Regten, na het verdedigen zijner Dissertatie: *de Conditione et Juribus Agrorum, e quibus fodiuntur Cespites Bituminosi, in Patria nostra.*

Nog dienzelfden dag, de Heer A. SPRENGER, van Tyrol, in de Medicijnen, na het verdedigen zijner Dissertatie: *de Originibus Medicinae Arabicae sub Khalifatu.*

Den 13den Junij, de Heer R. SWETS, van Hardinxveld, mede in de Medicijnen, na het verdedigen zijner Dissertatie: *de Cephalalgia Idiopathica.*

Dienzelfden dag, de Heer G. J. KRONENBERG, van Deventer, in de Regten, na het verdedigen zijner Dissertatie: *de Causis Mitigandi.*

ZEE-TIJDING.

In Tessel binnengekomen J. J. Rembes en J. van Schaik, van Batavia, C. P. Kuiper, van Sourabaya, W. H. Buykes, van Bezoeki, J. Andresen, P. H. Warnsinck, Gz., van Baujoewangie, H. A. Tekelenkurg, J. Riekels, van Padang, P. Sauvage en N. P. Olsen, van Rio di Janairo, J. E. Elderts, van Montevideo, W. A. Kragh, van Pensi-

Pole, C. O. Olbergh, van Newbedford, A. Fretto, van Samos, J. J. Omanceres en W. H. Kok, van Bayonne, J. Mateling, van Rouen, B. Chauvelon, van Bordeaux, R. R. de Jonge, van Cardiff, J. A. Visser, K. B. Tippema en J. H. Finch, van Londen, J. Kennedy, P. S. Grupelaar, H. M'donald, van Sunderland, J. J. Buiten en H. B. Engelsman, van Hull; G. Wile, van Abo, E. Knudsen, van Nerva, P. Nordbrandt, van Umea, J. S. Bonjer, van Dantzig, G. R. Glim, van Stettin, J. N. Pedersen, van Christiansand, C. G. Strotsram, van Helsingfors, H. P. Vasse, van Rostok, H. O. Post, van Laurvig, M. Danielsen, van Ostrisoer, C. Lie en M. Falck, van Drammen.

In het Vlie binnengekomen J. H. Savert, van Hamburg.

Te Tersch. binnengekomen G. J. Kortryk, van Riga, J. H. Schippers en J. L. Meijer, van Memel, K. A. Tap en T. A. Focken, van Dantzig.

Uitgezeild J. Stephens, naar New-Castle, R. Shepperd, C. Mitchinson, W. Bertram en C. Lie, naar Sunderland, M. Ekman, J. Strandhem en F. A. Akkerwal, naar Christinestad, R. Ellingsen, naar Stavanger, K. J. Scholteus en H. A. Klein, naar Oostzee, T. A. Hazewinkel en T. P. Teensma, naar Koppenhagen, W. H. Kraan, naar Stadhill, P. Clementsen, A. O. Kruge, H. L. Bakker, F. C. Olsen en H. L. Giersöe, naar Drammen.

Kapt. C. P. Kuiper, van Sourabaya, in Tessel binnen, rapporteert den 6 Junij op de hoogte van Lezard te hebben gepraaid het schip *de Onderneming*, Kapt. P. J. Kasse, van Middelburg naar Suriname, en gezien eene bark toonende vlag van het Collegie Zeemanshoop met N°. 528; zijnde die van Kapt. J. L. Mulder, voerende het schip *Gouda Susanna*, van Amsterdam naar Batavia.

Te Padang is aangekomen Kapt. J. W. Rengers, van Amsterdam

PRIJS-COURANT van EFFECTEN.

AMSTERDAM, 13 *Junij* 1840.

NEDERLANDEN.			Gebl.
Werkel. Schuld	2½ pC.	53¼ à 53½	53⅜
Dito ——	5 —	100½ à 101	100¾
Uitg. ——	......	— à —	—
Kans-Biljetten	......	23¾ à 24	—
Amort. Syndic.	4½ —	— à —	—
——	3½ —	— à —	—
Hand.-Maats.	4½ —	179¾ à 180½	180
Nieuwe dito ..	4½ —	— à —	—
Aandl. H. Spoorw.		— à —	—
Rijn-Spoorw.	4½ —	100½ à 101	100¾
FRANKRIJK.			
Inschr. Grb.	3 pCt.	— à —	—
—— ——	5 —	— à —	—
RUSLAND.			
Gb. *H.* & *C°.* 1798	5 pCt.	105½ à 106	105¾
—— 18²⁸⁄₂₉ [illegible]	5 —	105¾ à 106¼	106
Ins. en Certif.	6 —	— à —	—
—— —— 18³¹⁄₃₃ [illegible]	5 —	98¾ à 99¼	99

PRUISSEN.			Gebl.
Geldl. te *Lond.*	4 pCt.	— à —	—
Aandeelen van dito ..		— à —	—
SPANJE.			
Nieuwe 1835 à 35	5 pCt.	25¾ à 26	25 11/16
Dito onbep. st....	——	— à —	—
Dito passive.....	——	— à —	7
Dito uitgest.	——	— à —	—
Coupons Ard......		17 15/16 à 17⅞	—
OOSTENRIJK.			
Obl. *Goll* & C°.	5 pCt.	— à —	—
Certificaten...	2½ —	— à —	—
Neg. Metaliek	2½ —	— à —	—
Idem	5 —	105 à 105¼	105⅛
Dito in *Lond.*	5 —	— à —	—
Bank-Aktien..	3 —	— à —	—
NAPELS.			
Certificaten...	5 pCt.	— à —	—
Dito in *Napels*.	5 —	— à —	—

DE PRIJS VAN DE BOTER AAN DE WAAG BINNEN LEYDEN.

Zaturdag den 13. *Junij* 1840.

Van 33 tot 36 à 37 gulden.

180STE KONINKLIJKE NEDERLANDSCHE LOTERIJ.

Trekking der Vijfde Klasse.

15de Lijst. Geene.
16de —— N°. 15339, 10437 en 5030; ieder een prijs van *f* 1000. N°. 4557 een premie van *f* 1500.

HAARLEM den 11 Junij. Uit het heden voor acht dagen geformeerd *Twaalftal*, ter beroeping van een' Herder en Leeraar der Nederduitsch-Hervormde Gemeente, in plaats van Ds. *P. H. Nahuys*, op deszelfs verzoek Emeritus verklaard, salvo horore et stipendio, ingaande den 1sten Julij, heeft de Groote Kerkeraad dezer Gemeente dit navolgend *Zestal* gemaakt: DD. *C. Krabbe*, te Zutphen; *H. L. Oort*, te Hoorn; *M. A. Jentink*, te Harlingen; *P. A. Romijn*, te Weesp; *P. Jas*, Theol. Doct., te Purmerende; *M. N. J. Moltzer*, te Zierikzee.

ARNHEM den 12 Junij. Uit het bestaande *Drietal* van Predikanten is gisteren avond door den Grooten Kerkenraad der Hervormde Gemeente alhier beroepen de Wel-Eerw. Heer *Veldwijk*, Predikant te Maastricht.

TENTOONSTELLING *van Voortbrengselen van* Schilder-, Teeken-, Graveer, Bouw- en Beeldhouwkunst, te *Amsterdam*, voor den Jare 1840.

Heeren Burgemeester en Wethouderen dezer Stad, ondersteund door Heeren Leden der Vierde Klasse van het Koninklijk Nederlandsche Instituut van Wetenschappen, Letteren en Kunsten, alsmede door den Raad van Bestuur der Koninklijke Akademie van Beeldende Kunsten, hebben besloten dat dit jaar alhier eene *zeventiende* openbare Tentoonstelling van Kunstwerken van levende Meesters zal plaats hebben.

De Ondergeteekenden, als de vereenigde Kommissie dezer Stad, der gemelde Klasse en van den Raad voornoemd, brengen de volgende bepalingen ter kennis van alle Besturen, Maatschappijen, Beoefenaars, Liefhebbers, Verzamelaars en Aanmoedigers der Beeldende Kunsten, met één woord, van hen, die den bloei der Kunst genegen en bevorderlijk zijn kunnen.

I. De Tentoonstelling voor Kunstwerken van Schilder-, Teeken-, Graveer-, Bouw- en Beeldhouwkunst van levende Kunstenaars, zoo wel buiten als binnen dit Rijk gevestigd, zal plaats hebben in het Lokaal van de Koninklijke Akademie van Beeldende Kunsten.

II. Deze Tentoonstelling zal geopend worden op *Maandag den 14den September* en uiterlijk gesloten zijn op *Zaturdag den 10den October* eerstkomende.

III. Alle Schilderijen, Teekeningen, Prenten en Beeldwerk, zullen moeten bezorgd worden van *Maandag den 24sten Augustus* tot uiterlijk op *Zaturdag den 5den September*, aan het gemeld Lokaal, mits vrachtvrij, en de Schilderijen, Teekeningen en Prenten met behoorlijke Lijsten voorzien; en zullen dezelve geadresseerd zijn, aan de Kommissie, met eenen brief, houdende den naam en juiste woonplaats van den vervaardiger, als mede des verkiezende, opgave der koopprijzen van de Kunstwerken; zullende al wat na den 5den September mogt worden ingezonden, alléén kunnen geplaatst worden, bijaldien de ruimte zulks toelaat.

Eindelijk worden alle buiten dit Rijk wonende Inzenders van Stukken uitgenoodigd, op te geven, een binnen hetzelve gevestigd Handelshuis, Kommissie-Kantoor of bekend Persoon, aan een van welke zij het door hen verstrekte wenschen terug gezonden te hebben.

IV. Alle de toegezonden en toegelaten Stukken zijn en blijven geheel, tot de sluiting der Tentoonstelling, onder het opzigt der Kommissie, die, zoo veel mogelijk, zal zorgen voor de volkomene bewaring.

V. Men zal niet toelaten Stukken, die bevorens op Tentoonstellingen alhier geweest zijn, noch die, welke, volgens het gevoelen der Kommissie, *niet genoegzaam* geschikt zijn, en houdt de Kommissie het oordeel deswege ganschelijk aan zich; kunnende men, ingeval van teruggave, van de behoorlijke geheimhouding en bescheidenheid verzekerd zijn.

VI. Geene Stukken, die door anderen dan door de Kunstenaars zelve worden ingezonden, zullen toegelaten worden, dan met bijvoeging van eene schriftelijke toestemming der Kunstenaars, door wie dezelve vervaardigd zijn, en zal de opgave van prijzen ter verkoop, aan de Kommissie, alleen door en ten behoeve der Kunstenaars geschieden kunnen.

VII. Wanneer een Kunststuk voor den opgegeven prijs door de Kommissie verzocht is, zal daarvan dadelijk aan den Eigenaar kennis gegeven worden en zal geen onderhandsche verkoop van een ten toon gesteld en als te koop opgegeven Kunststuk, zonder kennisgeving aan de Kommissie, erkend worden, terwijl, indien het bedoelde Stuk intusschen door de Kommissie verkocht mogt zijn, alle andere onderhandelingen als vervallen beschouwd zullen worden.

VIII. Eene gedrukte Lijst der Stukken zal de Namen en Woonsteden der Kunstenaren doen kennen.

XI. Gedurende de week, welke op de sluiting der Tentoonstelling volgen zal, zullen de Stukken weder afgegeven worden, en de zoodanige, waarvan dit verlangd wordt, mits in dit Rijk te huis behoorende, dadelijk en met den meesten spoed kosteloos terug gezonden worden.

De Kommissie noodigt ieder uit, deze welgemeende poging ten beste der Kunst in het algemeen, tot luister der Hoofdstad, en tot roem van het Vaderland in het bijzonder, met hartelijke belangstelling te bevorderen.

Amsterdam, 15 *Mei* 1840.

De vereenigde Kommissie tot voornoemde Tentoonstelling:

Mr. P. J. VAN NAAMEN VAN SCHERPENZEEL.	D. D. BÜCHLER.
Mr. J°. DE VRIES.	JB. DE VOS, WILLEMSZ.
A. BRONDGEEST.	JB: MENDES DE LEON.
Mr. H. SIX VAN HILLEGOM.	C. MOIJET.

*** De *Provinciale Commissie van Onderwijs in* ZUID-HOLLAND zal, in het Provinciaal Gouvernementshuis, te 's Gravenhage, vergaderen in de tweede-volle week van Julij 1840, wanneer allen, die verlangen een Examen af te leggen, zich voor de Commissie, met hunne Geboorte-Attesten en reeds verkregen Acten van algemeene toelating, behooren te vertoonen, na vooraf het voornemen daartoe, ieder aan den Schoolopziener van zijn district, te hebben te kennen gegeven, en hier voldoende getuigschriften van goed gedrag in alle betrekkingen te hebben bijgevoegd. Die eene Acte van Schoolhouderesse of Huisonderwijzeres verlangen, worden genoodigd tegen *Donderdag* 16; die *alleen* naar den derden of vierden Schoolonderwijzersrang staan, tegen *Woensdag* 15; alle anderen tegen *Dingsdag* 14 *Julij*, telken dage 's morgens te 9 ure.

A. BLUSSÉ, DE JONGE,
Lid en Secretaris der Commissie voorn.

*** Getrouwd:

W. CRAAY,
Militaire Onder-Intendant der 1ste Klasse.
EN
Æ. M. S. VAN DEN KERCKHOVEN VAN GROENENDIJCK.

LEYDEN,
den 11 Junij 1840.

*** Getrouwd:

DAVID LOUIS VAN MARLE,
van *Leyden*,
EN
JOHANNA TIDEMAN.

UTRECHT
den 11 Junij 1840.

*** Getrouwd:

J. L. J. MARIN,
Notaris te *Lochem*,
EN
F. C. L. WAARDENBURG.

LEYDEN
den 12 Junij 1840.

*** Getrouwd:

C. LEEMANS,
EN
C. M. DE VIRIEU.

ZALT-BOMMEL,
den 13 Junij 1840.

*** NEDERLANDSCHE HANDEL-MAATSCHAPPIJ.

De *Directie* maakt, ingevolge het 94ste der Artikelen van Overeenkomst, bekend, dat door den *Raad*, in deszelfs zitting van heden, in overeenstemming met de bepalingen van het 92ste en 9de der evengemelde Artikelen, is besloten tot de uitkeering van een DIVIDEND over het Boekjaar 1839, ten bedrage van *Vijf en Tachtig Gulden*, over elk Aandeel, groot *f* 1000, staande *op naam*; en verwittigt, dien ten gevolge, de *Houders van Aandeelen* op naam, dat overeenkomstig den inhoud der bij die Aandeelen, afgegevene Nieuwe Dividend-Bewijzen, tot de betaling, tegen intrekking van het *vijfde* derzelve, zal worden gevaceerd, bij de *Nederlandsche Bank* te *Amsterdam*, en wel, te beginnen met *Zaturdag den eersten Augustus* 1840.

Amsterdam den 12den Junij 1840.

VAN DER HOUVEN, *President.*
KOOY, *Direct. funger. Secretaris.*

*** De bekende en onbekende Schuldeischers van de onder het voorregt van Boedelbeschrijving aanvaarde Nalatenschap van wijle Vrouwe MARIA VAN DEN BROEK, Weduwe PIETER BOELE, overleden te Leyden den 1sten Januarij 1840, worden bij deze opgeroepen om te compareren ten huize van Mr. P. G. HUBRECHT te Leyden, op den 1sten Julij 1840, des middags ten 12 ure, ten einde de REKENING en VERANTWOORDING van de Erfgenamen dier Nalatenschap op te nemen en te sluiten, en afrekening van hunne Respective Schuldvorderingen te ontvangen.

*** ANNONCE.

Aan het Magazijn van G. ORGELIST, *Coeffeur*, Breedestraat, vlak over het Logement *de Zon* alhier, is ontvangen een allerkeurigst ASSORTIMENT Parijsche Modellen van PARUIKEN en TOUPETS voor Heeren, even zoo TOUREN met en zonder Scheidings in alle vormen, tot billijke Prijzen, voor Dames.

*** De Gezusters LANGE en J. M. C. SCHELKES, op de [illegible] over de Fransche Kerk, nemen de vrijheid aan Ouders of Voogden te berigten, dat er bij hun gelegenheid is tot plaatsing van JONGE JUFVROUWEN uit den fatsoenlijken stand, op billijke Voorwaarden, [illegible] den in het Modevak en Wolle- en Kinderwerk, benevens alle andere Vrouwelijke Handwerken.

*** Men verlangt in een Koffijhuis te Leyden: Twee JONGE LIEDEN om den dienst waar te nemen van MARQUERS. Adres bij den Boekhandelaar A. VAN BENTEM, op de Mare.

*** EEN PERSOON, de *Moutwijn-Azijn-Fabriek* grondig verstaande en daarin veel ondervinding opgedaan hebbende, genegen zijnde tegen eene *ruime belooning* eenige Inlichtingen te geven, of daarin werkzaam te worden, vervoege zich met *vrachtvrije* Brieven, onder het adres AA., bij de Boekverkoopers M. WIJT EN ZONEN, te Rotterdam.

*** Er wordt IN HUUR gevraagd, tegen de maand Augustus of November, nabij of binnen de Stad Leyden, een HUIS met TUIN, [illegible] inhoudende 6 à 7 Kamers, goede Keuken en Kelder, en verder [illegible] eene fatsoenlijke Woning wordt vereischt. Opgaven van [illegible] gelieve men op te geven met gefrankeerde Brieven, onder de letters G.B., bij den Boekverkooper H. V. VAN GOGH te Rotterdam.

*** TE KOOP: TWEE WINKEL-UITSTEEK-KASTEN, [illegible] met groote Glasruiten en Blinden, IJzeren Sluitboomen en [illegible] bijna acht voet, breed circa vier voet. Te bevragen met [illegible] Brieven bij C. J. SNIJDERS, Mr. *Timmerman*, op de [illegible] te Leyden.

*** OPENBARE VERKOOPING van MEUBILAIR en INBOEDEL, te Katwijk aan den Rijn, ten sterfhuize van wijlen den Heer A. VAN ZEGWAARD aldaar, op Woensdag den 17 Junij 1840 en volgende dagen, des voormiddags ten tien ure; bestaande het te verkoopene [illegible]

Kabinetten, Ledekanten met Bedden en Toebehooren, [illegible] Spiegels, Schilderijen, Koper, Tin, Verlakt, Blik en IJzerwerk;

ZEER ANTIEK PORCELEIN EN GLASWERK,

Tafel, Bed en Lijflinnen, enz. enz.

Alles op Heden Maandag en Morgen Dingsdag vóór de Verkooping, van voormiddags 10 tot namiddags 3 ure, voor de Gegadigden te zien.

*** PUBLIEKE VERKOOPING.

Op Zaturdag den 27 Junij 1840, des avonds ten zes ure, [illegible] *Heeren-Logement* aan den Burg binnen Leyden, doen [illegible] koopen: N°. 1. Twee Partijen degelijk en weltoegemaakt WEI- of HOOILAND, gelegen in den Noordhollandschen Polder, aan de [illegible] de Gemeente van Voorschoten; groot 3 Bunders en ruim 96 [illegible] N°. 2. Een HUIS en ERF, staande en gelegen binnen Leyden, aan de Noordzijde van de Hoogewoerd, tusschen de Rijn- en [illegible] Wijk 3 N°. 358. — N°. 3. Een PAKHUIS, staande en gelegen [illegible] Bolwerkstraat, Wijk 3 N°. 280. — N°. 4. Een KOESTALLING en [illegible] HUIS, staande en gelegen als voren, aan de Noordzijde [illegible] omtrent het Steenschuur, Wijk 3 N°. 701. — Een HUIS en ERF, staande en gelegen als voren, aan de Oostzijde van de Maren, [illegible] de Marekerk, Wijk 6 N°. 1170. — En N°. 6. Een DITO, staande en gelegen als voren, aan de Westzijde van de Zijdgracht, Wijk 2 N°. 308.

Alles breeder bij Biljetten omschreven.

Zijnde inmiddels nadere Informatiën te bekomen ten Kantore van den Notaris A. WIJNSTROOM, te Leyden voornoemd.

Bij de Wed. ANTHONY DE KLOPPER EN ZOON, te Leyden.